

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 7.5.2026
Sayı : 676

10/4168

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda hayvancılık sektöründe yaşanan yapısal bozulmanın nedenlerinin ortaya konması; et ve süt ürünlerinde yaşanan fiyat artışı krizinin nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılması; artan yem, enerji ve üretim maliyetleri karşısında uygulanan Et ve Süt Kurumu'nun ithalat politikalarının et ve süt ürünleri (peynir, tereyağı, yoğurt vd.) üretimine etkilerinin incelenmesi; anaç dişi hayvan kesimlerinin hayvan varlığı ve buzağı üretimi üzerindeki sonuçlarının araştırılması; et ve süt üretiminde yaşanan daralmanın üretici, tüketici ve enflasyon üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi; vatandaşların temel gıdaya ulaşamaması ve çocukların yeterli proteinle beslenememesinin sonuçlarının incelenmesi, sürdürülebilir hayvancılık politikaları için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca meclis araştırması açılması gereklidir.

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Uğur POYRAZ
Antalya Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye hayvancılık sektörü son yıllarda ağırlaşan maliyet baskıları, yanlış fiyat politikaları ve plansız ithalat uygulamaları nedeniyle tarihinin en ciddi üretim krizlerinden birini yaşamaktadır. Özellikle süt üreticisinin maliyet karşısında korunamaması, anaç dışı hayvanların kesime gönderilmesine neden olmuş, bu durum hem süt üretiminde hem de kırmızı et arzında zincirleme bir daralma yaratmıştır.

TÜİK verilerine göre 2024 yılında 2 milyon 105 bin 895 ton olan kırmızı et üretimi, 2025 yılında yüzde 10,5 azalarak 1 milyon 885 bin 130 tona gerilemiştir. Sığır eti üretimindeki düşüş oranı ise yüzde 11,5 olarak gerçekleşmiştir.

Benzer şekilde çiğ süt üretimi de ciddi biçimde gerilemiştir. 2024 yılında yaklaşık 22,5 milyon ton olan çiğ süt üretimi, 2025 yılında yüzde 4,9 düşerek 21,3 milyon tona gerilemiştir. Özellikle inek sütü üretimindeki yaklaşık 1 milyon tonluk kayıp, sektörün temel üretim kapasitesinde ciddi aşınma yaşandığını göstermektedir.

Sektör temsilcileri ve uzmanlar, bu tablonun temel nedeninin artan yem, enerji ve işletme maliyetlerine rağmen çiğ süt fiyatlarının baskılanması olduğunu ifade etmektedir. Üretici zarar ettikçe anaç hayvanlarını kesime göndermek zorunda kalmış, böylece kısa vadeli et arzı sağlarken orta ve uzun vadede süt üretimi ile buzağı varlığı büyük zarar görmüştür. Bu süreç yalnızca süt üretimini değil, besilik materyal arzını da azaltarak et krizini derinleştirmiştir.

Üretimde yaşanan daralma sonucunda Et ve Süt Kurumu'nun İtalya'dan yaklaşık 2 bin ton tereyağı ithal etmek zorunda kalması, peynir, tereyağı ve yoğurt gibi süt ürünlerinde fiyat artışlarını durduramaması hayvancılık politikalarının geldiği noktayı göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Yerli üretimin yetersiz kalması nedeniyle yapılan bu ithalat, Türkiye'nin kendi üreticisini desteklemek yerine dış üreticilere kaynak aktardığı yönünde ciddi eleştirilere neden olmuştur.

Ayrıca ithal edilen tereyağının doğrudan tüketiciye sunulmak yerine sanayi kuruluşlarına blok halinde satılması, piyasa müdahalesinin amacı ve etkinliği konusunda soru işaretleri doğurmuştur. Kamu kaynaklarıyla yapılan ithalatın tüketici fiyatlarını düşürmede ne ölçüde etkili olduğu belirsizliğini korumaktadır.

Hayvancılık sektöründe yaşanan daralma yalnızca üreticiyi değil, tüketiciyi de doğrudan etkilemektedir. Artan et ve süt fiyatları gıda enflasyonunu yükseltmekte, vatandaşın temel gıdaya erişimini zorlaştırmakta, çocukların yeterli proteinle beslenememesine neden olmaktadır. Üretim yerine ithalata dayalı müdahale politikaları ise sorunu çözmek yerine daha da derinleştirmektedir.

Bu nedenle; et ve süt ürünlerinde yaşanan krizin nedenlerinin bütün yönleriyle araştırılması, anaç hayvan kayıplarının sonuçlarının incelenmesi, Et ve Süt Kurumu başta olmak üzere kamu kurumlarının politika ve uygulamalarının değerlendirilmesi, üretici ve tüketiciyi koruyacak sürdürülebilir hayvancılık politikalarının belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.